

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 3 juli 2017

445/2017

Lag om centralen för utredning av penningtvätt

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag innehåller bestämmelser om centralen för utredning av penningtvätt och om ett register för förhinderande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

2 §

Centralen för utredning av penningtvätt och dess uppgifter

Centralen för utredning av penningtvätt finns vid centralkriminalpolisen och den har till uppgift att

- 1) förhindra, avslöja och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism och föra sådana ärenden till undersökning,
- 2) ta emot och analysera rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) och ge återkoppling om verkningarna av dem,
- 3) samarbeta med myndigheterna vid bekämpning av penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 4) samarbeta och utbyta information med sådana myndigheter i en främmande stat och internationella organisationer som har till uppgift att förhindra och utreda penningtvätt och finansiering av terrorism,
- 5) samarbeta med rapporteringsskyldiga,
- 6) föra statistik över antalet rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism och antalet avbrutna transaktioner enligt 5 § i det kapitlet, över antalet anmälningar om tvivelaktiga transaktioner som förts till undersökning och över gjorda, mottagna, avvisade och besvarade informationsförfrågningar,
- 7) ta emot och behandla anmälningar enligt 3 § 2 mom. i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism (325/2013), utreda grunderna för frysningsbeslut som avses i 4 § i den lagen och göra framställningar om frysningsbeslut.

Med förhinderande, avslöjande och utredning av penningtvätt och finansiering av terrorism avses i 1 mom. 1 punkten mottagande, registrering och annan handläggning av rapporter om misstankar om penningtvätt och finansiering av terrorism och, i anslutning till dessa misstankar, av uppgifter om penningtvätt och finansiering av terrorism samt förhinderande, avslöjande och utredning av penningtvätt, av finansiering av terrorism och av det

brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

Bestämmelser om befogenheterna för centralen för utredning av penningtvätt finns dessutom i polislagen (872/2011).

Centralkriminalpolisen ska årligen lämna Polisstyrelsen en rapport om verksamheten vid centralen för utredning av penningtvätt, om antalet rapporter enligt 4 kap. 1 § i lagen om förhindrade av penningtvätt och av finansiering av terrorism, om antalet förordnanden enligt 6 § i denna lag om att avbryta transaktioner och om framstegen i allmänhet när det gäller åtgärder som i Finland vidtas mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

3 §

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism

Registret för förhindrande, avslöjande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism är ett permanent personregister (*penningtvättsregistret*) som används av centralen för utredning av penningtvätt och förs med hjälp av automatisk databehandling. Centralen för utredning av penningtvätt är registeransvarig.

I penningtvättsregistret får införas uppgifter och handlingar som har inhämtats för fullgörande av uppdrag enligt 2 § eller fått med stöd av 4 och 5 §.

I penningtvättsregistret får registreras följande uppgifter som behövs för syftet med informationssystemet:

- 1) namnet på den rapporterende och på den rapporterade personen,
- 2) födelsedatum, födelsehemkommun och födelsestat,
- 3) personbeteckning,
- 4) uppgifterna i den handling som använts vid identifieringen,
- 5) kön,
- 6) modersmål,
- 7) medborgarskap, nationalitet eller avsaknad av medborgarskap,
- 8) hemstat,
- 9) civilstånd,
- 10) yrke,
- 11) adress och telefonnummer samt annan kontaktinformation,
- 12) uppgift om att personen avlidit eller om dödförklaring av personen,
- 13) klientnummer som en myndighet gett,
- 14) FO-nummer,
- 15) bankkontouppgifter,
- 16) i fråga om en utländsk person föräldrarnas namn och adress, uppgifterna i resedokument samt övrig behövlig information som gäller inresa och passerande av gräns.

Penningtvättsregistret får användas endast av anställda vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifterna får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

Namnet på och identiteten hos den som rapporterar tvivelaktiga transaktioner är sekretessbelagd information. Oberoende av sekretessplikten får denna information dock lämnas ut för de ändamål som anges i 4 § 4 mom. och 5 § 3 mom.

De registrerade har inte rätt till annan insyn i registret än till uppgifter i anslutning till de frysningsbeslut som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten. Dataombudsmannen kan på begäran av en registrerad kontrollera att behandlingen av uppgifterna om den registrerade är laglig.

Rapporten och uppgifterna i den stryks i penningtvätsregistret tio år från det att anteckningen om misstänkt penningtvätt eller finansiering av terrorism gjordes. Uppgifter som avses i 2 § 1 mom. 7 punkten ska strykas utan dröjsmål om frysningsbeslutet upphävs med stöd av 12 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism.

Logguppgifter och övervakningsuppgifter om databehandling enligt 5 § 5 mom. ska på begäran tillställas dataombudsmannen för påseende. Logguppgifter ska bevaras endast i syfte att säkerställa skyddet för personuppgifter och för att trygga datasäkerheten och rättssäkerheten, och de ska skyddas mot osaklig hantering. Logguppgifter och övervakningsuppgifter ska bevaras i tio år.

Bestämmelser om polisens personregister och polisens behandling av personuppgifter finns dessutom i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) och personuppgiftslagen (523/1999).

4 §

Centralens rätt att få, använda och lämna ut uppgifter

Trots bestämmelserna om hemlighållande av uppgifter om affärs- och yrkeshemligheter eller uppgifter om en enskild persons, sammanslutnings eller stiftelses ekonomiska förhållanden, ekonomiska ställning eller beskattningsuppgifter har centralen för utredning av penningtvätt rätt att av myndigheter, av sammanslutningar som har ålagts en offentlig uppgift och av rapporteringsskyldiga avgiftsfritt få uppgifter och handlingar som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Beslut om inhämtande av sekretessbelagda uppgifter fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Trots tystnadsplikten för en medlem, en revisor, en verksamhetsgranskare, en styrelseledamot eller en anställd har centralen för utredning av penningtvätt på skriftlig begäran av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen rätt att av en enskild sammanslutning, stiftelse eller person avgiftsfritt få uppgifter som är nödvändiga för förhindrande och utredning av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

Uppgifter som avses i 1 och 2 mom. får lämnas ut till centralen för utredning av penningtvätt som en datamängd eller i elektronisk form.

De uppgifter som centralen erhållit får oberoende av sekretessbestämmelserna användas och lämnas ut endast för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Centralen för utredning av penningtvätt kan lämna ut uppgifter också utan begäran. Dessutom får uppgifter lämnas ut till utrikesministeriet för skötsel av uppgifter enligt 9 § i lagen om frysning av tillgångar i syfte att bekämpa terrorism och till utmätningssmannen för skötsel av uppgifter enligt 14 § i den lagen och uppgifter enligt 2 b § i lagen om uppfyllande av vissa förpliktelser som grundar sig på Finlands medlemskap i Förenta Nationerna och Europeiska unionen (659/1967). Uppgifter kan lämnas ut också till en behörig tillsynsmyndighet som avses i denna lag, om den uppgift som lämnas ut är nödvändig för att den behöriga tillsynsmyndigheten ska kunna utföra de uppgifter som avses i denna lag. Sådant beslut om utlämnande av uppgifter som avses i detta moment fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt. Uppgifter som avses i detta moment får lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form.

Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter enligt 1, 2 och 4 mom. som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter till någon annan än en förundersökningsmyndighet, om det i ärendet finns skäl att misstänka penningtvätt eller finansiering av terrorism och målen för utredningen kan äventyras om uppgifter lämnas ut.

De förfrågningar som centralen för utredning av penningtvätt gjort med stöd av den rätt att få uppgifter som anges i 1 och 2 mom. eller innehållet i förfrågningarna får inte avslöjas för den som förfrågningarna gäller. På bevarande och kontroll av förfrågningarna och de svar som getts med anledning av dem tillämpas bestämmelserna om bevarande och kontroll av uppgifter om tvivelaktiga transaktioner i 4 kap. 3 § 1 och 2 mom. i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.

5 §

Utbyte av information

Centralen för utredning av penningtvätt har rätt att begära uppgifter som avses i 4 § 1 och 2 mom. av finansunderrättelseenheten eller en annan behörig myndighet i en främmande stat för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. I en begäran om utlämnande av uppgifter ska användningsändamålet med uppgifterna specificeras, och begäran ska innehålla tillräckliga fakta, bakgrundsuppgifter och motiveringar för att begäran ska kunna besvaras.

Uppgifter från en myndighet i en främmande stat får användas och lämnas ut vidare för något annat ändamål än det ändamål för vilket de har lämnats ut endast om den myndigheten har gett sitt samtycke i förväg.

Centralen för utredning av penningtvätt kan efter en motiverad begäran lämna ut uppgifter som avses i 4 § 1 och 2 mom. till finansunderrättelseenheten eller en annan behörig myndighet i en främmande stat för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fått eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. En begäran om utlämnande av uppgifter ska besvaras utan ogrundat dröjsmål. Centralen för utredning av penningtvätt kan sätta begränsningar och ställa villkor för användningen av de uppgifter som lämnas ut. Centralen kan vägra att lämna ut uppgifter om det kan vara till skada för arbetet med att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket egendom eller vinning har fått av penningtvätt eller av finansiering av terrorism, eller om det kan utgöra hinder för att ärendet förs till undersökning, eller av någon annan grundad anledning. Centralen för utredning av penningtvätt kan lämna ut uppgifter till finansunderrättelseenheten eller en annan behörig myndighet i en främmande stat också utan begäran, om det behövs för ett ändamål som anges i detta moment.

Uppgifter som avses i denna paragraf får tas emot och lämnas ut som en datamängd eller i elektronisk form i ett gemensamt överenskommet förfarande. Centralen för utredning av penningtvätt får söka träffar i ett register som förvaltas av finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater, om den behöriga myndigheten i den medlemsstaten har gett sitt samtycke. Finansunderrättelseenheten i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan ges rätt att söka träffar i det register som avses i 3 § för att utreda om registret innehåller uppgifter om ett föremål för den statens sökningar. Beslut om utlämnande av uppgifter som avses i denna paragraf och av uppgifter om sökträffar fattas av en polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt.

Bestämmelser om internationell rättshjälp i brottmål utfärdas särskilt.

6 §

Förordnande av centralen för utredning av penningtvätt om avbrytande av en transaktion

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan ålägga en rapporteringsskyldig att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om

ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja och utreda penningtvätt, finansiering av terrorism och det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan på begäran av en utländsk myndighet som ansvarar för bekämpning av penningtvätt eller av finansiering av terrorism meddela en rapporteringsskyldig ett förordnande att avbryta en transaktion för högst tio vardagar, om ett sådant avbrott är nödvändigt för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning.

Centralen för utredning av penningtvätt har för ändamål som anges i 1, 2 eller 4 mom. rätt att be den vars tillgångar eller egendom avbrottet gäller inkomma med en utredning om transaktionen. Ett förordnande att avbryta en transaktion ska utan dröjsmål återkallas när avbrottet inte längre behövs.

En polisman som hör till befälet och arbetar vid centralen för utredning av penningtvätt kan för verkställande meddela tullmyndigheten och gränsbevakningsmyndigheten ett förordnande att under högst tio vardagar hålla inne medel som påträffats i samband med en tullåtgärd eller gränskontroll eller gränsövervakning, om en sådan åtgärd är nödvändig för att förhindra, avslöja eller utreda penningtvätt, finansiering av terrorism eller det brott genom vilket den egendom eller den vinning har fåtts eller kan fås som är föremål för penningtvätt eller finansiering av terrorism samt för att föra ärendet till undersökning. Med medel som ska hållas inne avses kontanta medel enligt artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1889/2005 om kontroller av kontanta medel som förs in i eller ut ur gemenskapen samt annan lös egendom som har ett ekonomiskt värde.

Som vardagar enligt denna paragraf räknas inte lördagar.

7 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 3 juli 2017.

Helsingfors den 28 juni 2017

Republikens President

Sauli Niinistö

Inrikesminister Paula Risikko